Ir a la versión castellana
.doc *.htm* *.pdf*

Versió catalana
.htm *.doc*

La meva millor foto de Guatemala

L'any 2000 vaig viatjar a Guatemala havent demanat un permís laboral de dos mesos. La finalitat del viatge era intentar trobar una resposta a la prgunta "*¿Què diuen les teologies indígenes de Jesús de Natzaret?*"

Si ho voleu mirar...

Feta a Quetzaltenango, a la habitació d'un vell jesuïta, el P. Jesús Rodríguez Jalón (espero no equivocar-me), antic alumne -com jo- de San José de Valladolid, més tard i durant molts anys missioner entre les poblacions indígenes de Panamà.

D'aquesta època seria el seu llibre *Jaqué, ¿un paraíso perdido?*. Més tard va estar, ja a Guatemala, a la parròquia de Santa María Chiquimula (1987 y 1994-1995), a on va arribar amb "*la experiencia y el entusiasmo por los pueblos indígenas emberás desde Jaqué, Panamá*", segons la relació de Ricardo Falla als "*30 AÑOS JESUITAS EN SANTA MARÍA CHIQUIMULA*".

Veure nota biogràfica

A un dels prestatges de la seva biblioteca, entre els seus llibres, hi havia aquest conjunt (un llibre, una dona, un home). Sospito que, amb aquestes dues fotos, volia resumir tota la història de la Companyia de Jesús.Volia resumir-la o volia preguntar si era possible escriure una sola història de la Companyia de Jesús? Podien escriure una mateixa història els jesuïtes que, a exemple del Pare Araoz (el qual -segons paraules del gran Rahner, en Hugo- "*se sentait vraiment chez lui dans le monde aristocratique des dames espagnoles*"), prenien xocolata a les cases dels prínceps (més aviat, de les princeses) i de l'alta noblesa europea i "*les multituds de jesuïtes que en els segles passats viatjaven en horribles embarcacions cap al Llunyà Orient, en realitat amb l'única finalitat de ser allí assassinats*"? (Aquesta frase, com ja recordereu, és d'en Rahner, però aquest cop del Karl.

De qui són aquestes dues fotos?

Poden formar part d'un mateix grup d'«*amics en el Senyor*»?

La qui presidia, a Valladolid, les fogueres de l'auto de fe del 21 de maig de 1559?

I qui fou assassinat al Brasil, i el seu cadàver trobat el 16 de maig de 1987, "*acostado sobre el suelo, desnudo, pero ador-nado con los collares, pendientes, brazaletes y pulseras*"?

Jo aquests dies estic ficat de ple amb sant Ignasi, o millor amb la neboda de la "*novia*", una de les possibles, de joventut d'Ignasi, que, a més a més de ser neboda, fou també la seva "*jove*". I segons el Rahner, el gran Rahner (en Hugo), com bones sogra i jove no es van arribar a entendre mai. I tot això, encara que et costi creure-hi, ve del meu viatge a Guatemala.

D'una carta al meu germà de Bolívia

Suposo que a tu no em cal explicar-te qui són els vertaders noms de les dues fotografies. Una és (els seus vestits ens ho diuen) de l'època dels segles XV-XVI, i és de bona família: aquí també podríem dir allò de "*no condesa, ni duquesa, mas era su estado más alto que ninguno destas*".

És la Juana de Austria, la filla de l'emperador, la germana de Felip II, la regenta d'Espanya durant uns quants anys (1554-1559). L'única jesuïtessa.

L'altra, com no porta vestits (i és possible que no hi sortissin per molt gran que féssim la foto), difícil seria de situar-la històricament, a no ser que el seu rostre i els seus ulls ens fossin ja coneguts: és "*nuestro querido hermano coadjutor*" Vicente Cañas, assassinat al Brasil.

Ara vull fer una impressió en paper (és la manera de que alguns em llegeixin i de no deixar abandonats a les foscúries teològiques els no-interneteros) de tot el que he anat posant a la web sobre les meves reflexions a "Guatemala".

I vull que la "cloenda" (provisional, perquè encara tinc moltes coses a dir) sigui una reflexió sobre aquesta foto: "*com un grup pot subsistir amb persones tan diferents?*". No crec que sigui exagerat dir que mentre uns jesuïtes prenien xocolata amb les dones de les corts borbòniques d'Europa, d'altres eren enviats a les missions: qui superaven la travessia marítima, tenien moltes probabilitats de ser morts "in situ" per qualsevol tribu que no s'hagués venut a la ja incipient "globalització".

Una cosa que m'hauries de fer sobre Juana de Austria. La meva primera notícia sobre aquesta senyora fou amb occasió d'un viatge amb el Rambla, Garcia Nieto i Jesús Lanao, després d'una reunió de Missió Obrera, per terres d'Avila i Castella. Això vol dir que jo vaig fer tota la formació jesuítica sense que ningú em parlès d'aquesta senyora. I sí que en el noviciat el nostre P. Anel ens va parlar d'aquella devota de Barcelona, la Isabel Roser, que havia fet un intent fallit de ser "*jesuïta*". I l'Anel acabava proclamant que Sant ignasi no havia volgut saber res de "*dones jesuites*". L'Anel ja és mort, i no li podem fer preguntes, però encara resta viu l'anterior mestre de novicis, en Víctor Blajot. Aleshores m'agradaria que li preguntessis, de part meva (jo crec que m'aprecia), si ell en el noviciat parlava d'aquesta senyora ("*l'unique jésuitesse de l'histoire de l'Église*").

I si no em parlava, era perquè ell no n'estava assabentat o perquè -de forma conscient- amagava informació.

Del Vicente Cañas, ja fa uns quants anys (setembre del 90) que jo escrivia:

Esta "nuestra reflexión" debería también abarcar la muerte de "*nuestro querido hermano coadjutor*" Vicente Cañas (que fue casi alumno mio), cuya "inculturación" en su medio indio brasileño puede presentar para algunos de nosotros un cúmulo tal de preguntas, que "*mejor es no meneallo*".
Creo que es sintomático el silencio nuestro (también el de la Misión Obrera) sobre este caso y nuestro discurso sobre el múltiple asesinato de la UCA.

A la tomba d'en Vicente Cañas